

Europos regionų komiteto nuomonė „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“

(2021/C 440/08)

Pranešėjas	Markku MARKKULA (FI / EPP), Espo miesto tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ COM(2021) 82 – <i>final</i>

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

Pagrindinės bendrosios pastabos

1. palankiai vertina naujojoje ES miestų ir regionų prisitaikymo prie klimato kaitos strategijoje išreikštą Europos Komisijos raginimą kartu su Regionų komitetu (RK) sudaryti sąlygas didesniems užmojams atsparumo klimato kaitai srityje ir įsipareigoti geriau integruoti ES priemones į nacionalinius, regioninius ir vietos teisės aktus bei veiklą;
2. susirūpinęs pažymi, kad 1980–2016 m. dėl ekstremalių oro sąlygų patirti ekonominiai nuostoliai sudarė daugiau kaip 436 mlrd. EUR ir, jei dėl visuotinio atšilimo pasaulio temperatūra viršys ikipramoninio laikotarpio temperatūrą 3 °C, ši suma augs iki mažiausiai 170 mlrd. EUR per metus;
3. pakartoja, kad dėl būtinybės neatidėliojant spręsti klimato kaitos keliamas problemas pagal Paryžiaus susitarimą reikia ryžtingo politinio vadovavimo visais valdymo lygmenimis, skatinant į veiksmus orientuotą ir aiškiai apibrėžtą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui Europos, grindžiamą principu „iš apačios į viršų“, kurio laikantis naudojamos gerai integruotos prisitaikymo ir švelninimo priemonės;
4. atkreipia dėmesį į tai, kad pasikeitė miestų ir regionų vaidmuo: orientaciją į administravimą ir valdžios organus pakeitė orientacija į paslaugas ir bendradarbiavimą, įtraukianti piliečius, akademinę bendruomenę, įmones ir trečiąjį sektorių. RK ragina miestus ir regionus analizuoti ir atnaujinti savo vaidmenį, bendradarbiavimą ir inovacijų politiką, kad būtų skatinama kurti plataus masto visuomenines ir technologijomis paremtas inovacijas. Tai padės jiems spręsti pagrindines visuomenės problemas ir sudaryti tinkamas sąlygas gerovės visuomenėms susiformuoti;
5. ragina vykdyti paklausa grindžiamą politiką ir remtis anglies pėdsako ir anglies atspaudu rodikliais kaip kriterijais vykdant tvarius viešuosius pirkimus, siekiant skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos ir padidinti tvarių ir klimatui nekenkiančių prekių ir paslaugų paklausą;
6. pabrėžia suvokimo ir įsipareigojimo veikti vietos lygmeniu svarbą. Siekiant tai skatinti, reikia naujais, novatoriškais ir kokybiškais būdais remti vietos lygmens veiksmus. RK bendradarbiaus su Europos Komisija, kad pagal temą „Žalioji kursas vietos lygmeniu“ būtų parengti veiklos modeliai, skirti įvairaus dydžio ir skirtinguose vystymosi etapuose esančioms savivaldybėms, atsižvelgiant į padėtį jų vietos lygmeniu;
7. atkreipia dėmesį į tai, kad siekiant užsibrėžtų tikslų labai svarbu užtikrinti, kad naujausios mokslinių tyrimų žinios būtų kur kas greičiau nei iki šiol panaudojamos, keičiamos ir pritaikomos prie galimų veiklos poreikių; todėl ragina Europos Komisiją steigti EMTE centrus, kad juose daugiausia dėmesio būtų skiriama visuomenės požiūriu vietos ir regionų lygmeniu reikalingoms inovacijoms skatinti ir kad būtų kuriamos mokslo, verslo, visuomenės ir atskirų asmenų ekosistemos;

8. pasitelkęs RK politinę ir komunikacijos kampaniją „Žalioji kursas vietos lygmeniu“ parodo, kaip miestai ir regionai gali paspartinti teisingą ir tvarų perėjimą naudodami vietos, regionų, nacionalinius ir ES viešuosius ir privačiuosius finansus bei kitas pagalbines iniciatyvas. RK yra išipareigojęs bendradarbiauti su Europos Komisija, ES misijomis, Europos inovacijų taryba, regioninių EMTE centrų tinklu bei kitomis atitinkamų suinteresuotųjų subjektų iniciatyvomis ir kartu rasti proveržio sprendimus;

9. pažymi, kad maždaug 40 proc. ES miestų, kuriuose yra daugiau kaip 150 000 gyventojų, priėmė prisitaikymo prie klimato kaitos planus⁽¹⁾; ragina visus miestus prisidėti ir reguliariai atnaujinti mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų teikiamas žinias ir geriausias patirtis. RK kviečia miestus ir regionus suvienyti jėgas ir kurti partnerystės ryšius su vietos ir tarptautine pramone siekiant prisitaikyti prie klimato kaitos ir švelninti jos poveikį bei ragina Komisiją skleisti teigiamus rezultatus;

10. tvirtai remia strategijoje pateiktą požiūrį atsparumo siekti teisingai ir sąžiningai. Su klimatu susiję pokyčiai problemų kelia visų pirma pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims, vyresniems, ligotiems ir mažas pajamas gaunantiems žmonėms. Būtent šioms asmenų grupėms strategijoje turi būti skiriamas ypatingas dėmesys;

11. pabrėžia savo pasirengimą ir išipareigojimą kartu su miestais ir regionais kurti Europos masto prisitaikymo sistemą ir gerai veikiančią daugiapakopio valdymo struktūrą su aiškiai paskirstyta atsakomybe. Taip Komitetas siekia sudaryti sąlygas imtis veiksmų ir kurti veiksmingus regionų ir vietos prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo mechanizmus, remiantis viešojo, privačiojo ir trečiojo sektorių bendradarbiavimu, taip pat gilinti žinias, didinti pajėgumus ir gerinti finansinių išteklių naudojimą;

Prisitaikymo strategija Europos žaliojo kurso programoje

12. mano, kad per vienus metus nuo šio reglamento įsigaliojimo Komisija turėtų priimti gaires dėl bendros praktikos ir principų, kaip nustatyti, klasifikuoti ir apdairiai valdyti fizinę ir materialinę klimato srities riziką planuojant, rengiant, įgyvendinant ir stebint planus, programas ir projektus;

13. mano, kad turėtų būti užtikrinta prisitaikymo gairių ir poveikio aplinkai vertinimo direktyvų sinergija;

14. pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos įgyvendina daugiau nei 70 proc. klimato kaitos švelninimo priemonių ir iki 90 proc. prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, todėl jokia prisitaikymo politika nebus sėkminga, jeigu nebus atsižvelgiama į regionų ir miestų poreikius, požiūrį ir praktinę patirtį;

15. ragina regionus ir miestus aktyviai dalyvauti rengiant jų veiksmų gaires dėl klimato kaitos ir kampanijos „Žalioji kursas vietos lygmeniu“ veiksmų planus kaip pastangų spręsti su klimato kaita susijusias problemas pagrindą, taip pat siekiant užkirsti kelią tam, prie ko prisitaikyti neįmanoma, ir prisitaikyti prie to, kas neišvengiama;

16. ragina stiprinti regioninių subjektų bendradarbiavimą prisitaikymo prie klimato kaitos planų ir priemonių klausimais vietoje. Būtent vietos ir regionų lygmeniu reikia kartu su piliečiais ir įmonėmis įgyvendinti priemones;

17. pripažįsta, kad atokiausi ES regionai susiduria su rimtomis prisitaikymo prie klimato kaitos problemomis dėl ypatingo pažeidžiamumo, dėl kurio jie yra ypač jautrūs klimato kaitos poveikiui; palankiai vertina visas pastangas jį sušvelninti, pavyzdžiui, keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir pasaulinius ir regioninius prisitaikymo sprendimus, kuriuos turi skatinti ir remti Komisija ir valstybės narės;

18. pabrėžia, kad svarbu bendromis pastangomis kurti tinkamus prisitaikymo metodus ir priemones, kad būtų remiamas bendras visuomeninių inovacijų kūrimas, tarpvalstybinis bendradarbiavimas, keitimasis patirtimi ir atsparumo didinimo pajėgumais; to siekiant gali būti labai svarbios priemonės pagal 2021–2027 m. INTERREG 2 konkretų tikslą;

⁽¹⁾ Ataskaita dėl ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos įgyvendinimo, COM(2018) 738 *final*.

19. pabrėžia, kad daugėja tvirtų įrodymų, rodančių, kad klimato kaitos požiūriu kai kuriose valstybėse narėse moterys yra kur kas labiau pažeidžiamos dėl išvirtinusių socialinių normų ir socialinių bei ekonominių struktūrų, kuriomis joms užkertamas kelias naudotis išteklių, sprendimų priėmimu, informacija, švietimu, profesija ir t. t.; todėl mano, kad ES politika, įskaitant Europos žaliąjį kursą, yra itin svarbi siekiant įveikti šias kliūtis ir visapusiškai padidinti moterų ir mergaičių igūdžių, žinių ir kvalifikacijos potencialą, kad būtų užtikrintas prisitaikymo prie klimato kaitos ir nelaimių rizikos mažinimo veiksmingumas ir tvarumas;
20. pabrėžia, kad svarbu greičiau gauti ekspertų konsultacijas dėl ES žinių ir finansavimo priemonių naudojimo;
21. pabrėžia, kad būtinas pusiau natūralus miškų ir miškininkystės įmonių prisitaikymas prie klimato kaitos. Miškai ir jų savininkai atlieka itin svarbų vaidmenį klimato apsaugos srityje, tačiau jie taip pat labai nukentėjo nuo klimato kaitos; tikisi, kad paskelbtoje ES miškų strategijoje bus atsižvelgta į skirtingus įvairių Europos regionų miškų ypatumus ir ji bus glaudžiai susieta su ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija ir ES biologinės įvairovės strategija, taip pat numatytos ES paramos priemonės, skirtos padėti pusiau natūraliems miškams prisitaikyti prie klimato kaitos ir didinti jų kaip CO₂ saugyklų pajėgumus;
22. ragina skubiai ir ryžtingai įgyvendinti strategijoje paskelbtas priemones, skirtas populiarinti gamtos procesais pagrįstus sprendimus, įskaitant naujus ir novatoriškus finansavimo sprendimus ir produktus. Tai visų pirma susiję su šlapynių ir durpynų apsauga ir atkūrimu bei miestų žaliniu. Tokie sprendimai padeda didinti atsparumą klimato kaitai, propaguoti sveiką gyvenimą ir siekti kitų žaliojo kurso tikslų;
23. mano, kad būtinos didelės viešojo ir privačiojo sektorių investicijos į naujų inovatyvių sprendimų kūrimą ir įgyvendinimą. Vienas iš esamų žinių pavyzdžių yra 2021 m. gegužės mėn. paskelbtas Tarptautinės energetikos agentūros pranešimas „Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector“, kuriame pateikiamas veiksmų planas, grindžiamas daugiau nei 400 tarpinių tikslų, kaip iki 2050 m. pasiekti visuotinį poveikio neutralumą. Svarbu, kad tokiomis investicijomis taip pat būtų skatinamas ekonomikos augimas ir užkertamas kelias pirmalaikėms mirtims;
24. atkreipia dėmesį į bendradarbiavimą su Jungtiniu tyrimų centru (JRC) ir kitais Komisijos generaliniais direktoratais plėtojant vietos mokslinių platformų, skirtų klimato kaitai (jau veikiančių „vietos Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisijų“), koncepciją, siekiant skatinti bendradarbiavimą su mokslininkais ir padėti vietos lygmeniu išrinktiems pareigūnams priimti sprendimus;

Anglies atspaudo mažinimas – naujas požiūris į poveikio klimatui apskaičiavimą

25. palankiai vertina Komisijos ketinimą koordinuoti įvairių politikos sričių veiksmus, kad būtų panaudotas sinerginis poveikis;
26. rekomenduoja mažinti anglies pėdsaką iki minimumo sumažinant neigiamą produktų, susidariusių atliekų, paslaugų ir organizacijų poveikį; taip pat ragina sutelkti dėmesį į anglies atspaudo mažinimą, remiantis Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais, parodant tvarumo požiūriu teigiamą klimatui nekenkiančių produktų ir paslaugų poveikį;
27. palankiai vertina ketinimą susieti prisitaikymą prie klimato kaitos su Pastatų energinio naudingumo direktyva, Statybos produktų reglamentu ir Ekologinio projektavimo direktyva;
28. ragina Europos pramonę inicijuoti ir investuoti į anglies atspaudo mažinimo verslo plėtrą, pavyzdžiui, į energijos vartojimo efektyvumo didinimą, žaliavų naudojimo mažinimą, klimatui nekenkiančių žaliavų naudojimą, atliekų kiekio mažinimą, gaminių naudojimo trukmės ilginimą ir gaminių tinkamumo naudoti didinimą;
29. ragina viešąjį sektorių, pasitelkus savo vaidmenį ir išteklius, įvairiškai padėti pramonės sektoriams sparčiau kurti naujus neutralaus anglies dioksido poveikio sprendimus: vykdant viešuosius pirkimus skatinti tvarių naujų prekių ir paslaugų paklausą ir jų kūrimą, naudoti atvirusius duomenis problemoms analizuoti ir klimatui nekenkiantiems sprendimams plėtoti, visuomenės patalką inovacijoms ir startuolių platformoms kurti ir užsiimti tinklaveika naujoms koncepcijoms ir sprendimams vystyti ir skleisti siekiant didesnio tvarumo;

Anglies dioksido apmokestinimas – neatsiejama žaliosios pertvarkos dalis

30. mano, kad tiek viešasis, tiek privatusis sektorius, vykdydami viešųjų pirkimų procedūras, turėtų atidžiau vertinti poreikius, kad būtų išvengta pertekliaus, o tikrieji poreikiai būtų tenkinami naudojant tvarius produktus ir paslaugas;
31. ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti veiksmingos CO₂ kainų nustatymo sistemos užtikrinimui, nes tai viena veiksmingiausių kovos su klimato kaita priemonių. Siekiant pritraukti reikiamų investicijų, CO₂ kaina turėtų būti prognozuojama ir tinkamo dydžio, joje turėtų būti atsižvelgta į faktines išlaidas, susijusias su CO₂ išmetimo sukeliama žala, kad energetikos ir kitos bendrovės būtų skatinamos investuoti į klimatui nekenkiančius sprendimus;
32. pabrėžia, kad CO₂ kainų nustatymo sistema greičiausiai apims ir pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą, kad tarptautiniu lygmeniu būtų sukurtos vienodos skaidrios sąlygos, kurios neleistų atsirasti piktnaudžiautojams;
33. siūlo nustatyti solidžias skatinamąsias, rinka grindžiamas priemones naujų anglies dioksido absorbentų ir didelio anglies pėdsako medžiagų tvarių pakaitalų mažo anglies pėdsako medžiagomis kūrimui skatinti. Siekiant kurti naujas CO₂ mažinimo technologijas ir matavimo metodus, reikia teikti paramą moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms;
34. ragina derinti tinkamus rinkos mechanizmus, mokesčius, finansavimo priemones, teisinės nuostatas ir savanorišką viešojo sektoriaus įsipareigojimą pritraukti investicijų į ne ATLPS sektorių, siekiant ekonomiškai efektyviai mažinti teršalų išmetimą;
35. ragina toliau tobulinti apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS), visų pirma susijusių su šildymu, aušinimu, žemės naudojimu, transportu ir miškininkyste (LULUCF). Imantis sisteminių ATLPS plėtojimo veiksmų, nacionaliniai energijos ir klimato mokesčiai turėtų būti integruoti į pasaulinę apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą;
36. yra įsitikinęs, kad turi būti kuo sparčiau taikomos veiksmingos priemonės siekiant laipsniškai panaikinti tiesiogines ir netiesiogines subsidijas iškastiniam kurui, pavyzdžiui, egzistuojantis atleidimas nuo mokesčių orlaivių kurui, siekiant sudaryti vienodas sąlygas atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai. Jos taip pat paskatins elgesio pokyčius ir padės gauti išteklių, reikalingų teisingai pertvarkai įgyvendinti;
37. ragina ES imtis tvirto vadovaujamojo vaidmens pasaulio mastu siekiant iki 2030 m. sukurti būtinas CO₂ kainų nustatymo ir biudžeto sudarymo sistemas ir derėtis dėl panašių elementų su savo pasauliniais prekybos partneriais;

Finansavimas su klimato kaita susijusioms problemoms spręsti

38. pripažįsta, kad reikia didžiulių pradinių investicijų, įskaitant su energija susijusias investicijas, kurios, Europos Komisijos teigimu, 2021–2030 m. laikotarpiu kiekvienais metais sudarys 350 mlrd. EUR daugiau nei per praėjusį dešimtmetį⁽²⁾. RK pabrėžia didžiulę partnerystės svarbą, kuriose parama viešosiomis lėšomis turėtų būti daugiausia skiriama veiklos spartinimui;
39. ragina teikti paramą miestams ir regionams, siekiant surasti tinkamą viešųjų ir privačiųjų finansavimo šaltinių derinį prisitaikymo veiksams remti tarptautiniu, Europos ir vietos lygmenimis; ragina mažinti biurokratizmą ir supaprastinti prieigą prie ES finansavimo šaltinių;
40. ragina ES ir kitus subjektus kurti su klimato kaita susijusios rizikos galimo poveikio viešiesiems finansams vertinimo metodus, plėtoti su klimato kaita susijusio testavimo nepalankiausiomis sąlygomis priemones bei modelius ir atsižvelgti į klimato kaitą teikiant ataskaitas ir valdant biudžeto sistemas;
41. pabrėžia, kad būtina atnaujinti nacionalinę energijos rūšių derinį naudojant naujas pažangias technologijas siekiant kuo geriau įgyvendinti ES priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo strategiją, taip pat visapusiškai atsižvelgti į gaminančių vartotojų, vietos energetikos bendruomenių ir naujų technologijų indėlį ir juo pasinaudoti; pabrėžia patikimų žemos ir vidutinės įtampos elektros energijos tinklų svarbą ir poreikį didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį bazinės apkrovos energijos atžvilgiu, visų pirma plėtojant kaupimo ir valdymo technologijas ir energetikos tinklus siekiant geriau prijungti naujus smulkius gamintojus prie žemos ir vidutinės įtampos tinklų; ragina Komisiją į siūlomą naujosios TEN-E sistemos bendrojo intereso projektų sąrašą įtraukti daugiau pažangiųjų tinklų projektų;

⁽²⁾ Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis, COM(2020) 562 final.

42. pažymi, kad siekiant mažinti klimato apsaugos skirtumus reikia stiprinti dialogą tarp politikos formuotojų ir suinteresuotųjų subjektų, ypač pramonės ir investuotojų, įskaitant draudikus ir pensijų fondus;

43. palankiai vertina naują Europos investicijų banko (EIB) įsipareigojimo lygį iki 2025 m. padidinti finansavimą klimato politikai ir parengti Klimato banko veiksmų planą⁽³⁾; palankiai vertina tai, kad sistemingam fizinių klimato kaitos pavojų vertinimui buvo įdiegta EIB klimato rizikos vertinimo sistema (CRA);

Europos klimato ir sveikatos observatorija – sveikatos integravimas į klimato srities tikslus

44. pritaria Europos klimato ir sveikatos observatorijos steigimui prie „Climate-ADAPT“. Vadovaujantis bendros sveikatos koncepcija, šioje observatorijoje galima telkti ir sieti duomenis, priemones bei patirtį, siekiant informuoti apie klimato kaitos poveikį žmonių sveikatai, jį stebėti ir analizuoti, taip pat vykdyti jo prevenciją; tačiau mano, kad reikėtų išplėsti taikymo sritį, kad ji apimtų urbanizacijos ir visuomenės senėjimo poveikį;

45. pabrėžia būtinybę toliau rinkti vietoje patikrintus gerosios praktikos pavyzdžius ir padaryti juos viešai prieinamus bei lengvai randamus „Climate-ADAPT“ portale sukurtoje saugykloje ir (arba) Merų pakto interneto svetainės lyginamųjų indeksų kataloge; pabrėžia, kad žinių perdavimą taip pat palengvins miestų tarpusavio bendradarbiavimas, be to, bus nustatoma, skatinama bei finansuojama tinkama tarpusavio ir mentorystės veikla;

Skaitmeninimas, duomenys ir erdvė

46. pabrėžia novatoriškų skaitmeninių technologijų, 5G technologijos, daiktų interneto, dirbtinio intelekto ir duomenų analizės svarbą skatinant miestų ir regionų skaitmeninę ir žaliąją transformaciją; kaimo vietovėms ypač svarbu užtikrinti pakankamą stiklo pluošto kabelių tiesimą;

47. pabrėžia, jog norint, kad visi klimato politikos veiksmai, įskaitant prisitaikymą prie klimato kaitos, būtų sėkmingi, jie turi būti grindžiami geriausiomis turimomis žiniomis ir inovacijomis ir jiems absoliučiai būtinas piliečių palaikymas;

48. pabrėžia, kad, vertinant pavojus ir riziką vietos lygmeniu, svarbu naudoti sistemingas ir visapusiškas prevencines informacines sistemas, kaip antai „Galileo“ ir „Copernicus“, remiantis regionų ir vietos duomenų gavybos sprendimais ir naudojant palydovus bei jutiklius su GIS pagalbinėmis priemonėmis, kad būtų galima nustatyti pažeidžiamumą, kurį lemia įvairi su klimatu susijusi rizika; ragina vietos ir regionų valdžios institucijas naudotis „Copernicus“ klimato kaitos paslaugomis (C3S);

49. tikisi, kad bus pasinaudota palydovinių stebėjimo sistemų, kaip antai GALILEO ir „Copernicus“, duomenimis dėl metano ir kitų klimatui žalingų dujų nuotėkio, kad nacionalinėmis, Europos ir tarptautinėmis priemonėmis būtų galima kuo greičiau pašalinti nuotėkį;

50. ragina regionų lygmeniu keisti prisitaikymo prie klimato kaitos politikos strategiją ir pritaria Prisitaikymo prie klimato kaitos misijos valdybai, kad reikalingos pažangiosios duomenų apie klimatą paslaugos, kurias teikia „Copernicus“, „Climate-ADAPT“, Nelaimių rizikos valdymo žinių centras bei kitos priemonės ir šaltiniai, kaip antai Žemės stebėjimo palydovai ir vietoje įrengti jutikliai (įskaitant antžemines stotis, oro ir jūros jutiklius);

51. pabrėžia, kad būtina daugiau investuoti į kosmines technologijas, kad jos teiktų aktualią informaciją apie su klimatu susijusią riziką ir prisitaikymo prie klimato kaitos priemones, taip pat bendradarbiauti su Komisija, JRC ir EAA siekiant padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms geriau jomis pasinaudoti;

„Europos horizonto“ misijos

52. ragina greičiau pritaikyti ir įgyvendinti planuojamą „Europos horizonto“ misiją „Prisitaikymas prie klimato kaitos“ ir kitas su prisitaikymu susijusias misijas, įskaitant misijas dėl dirvožemio būklės, neutralaus poveikio klimatui miestų ir vandenynų, kai tik jos yra patvirtinamos;

⁽³⁾ <https://www.eib.org/en/about/partners/cso/consultations/item/cb-roadmap-stakeholder-engagement.htm>

53. pabrėžia dviejų į klimatą orientuotų misijų – „klimatui atsparios Europos“ ir „100 neutralaus poveikio klimatui miestų iki 2030 m.“ – ypatingą svarbą; ragina visai Europos teritorijų geografinėi, socialinei ir ekonominei įvairovei atstovaujančius miestus ir regionus bendradarbiauti siekiant ES poveikio klimatui neutralumo tikslo;

54. siūlo ES Jungtiniam tyrimų centrui, bendradarbiaujant su RK, plėtoti ir organizuoti mokslinių tyrimų ir mokymosi veiklą, siekiant paremti ES misijų veiksmus pagal programą „Mokslas ir regionai“. Tai padidintų misijų poveikį, o pasiektais rezultatais būtų galima greitai pasidalyti ir juos pritaikyti visoje Europoje;

55. pabrėžia savo išpareigojimą kartu su Mokslinių tyrimų ir inovacijų generaliniu direktoratu (RTD GD) įgyvendinti ES misijas pagal veiksmų planą, kurį pasirašė Komisijos narė M. Gabriel. RK pabrėžia, kad ES misijoms reikia veiksmingos daugiapakopės valdymo sistemos, regioninių vietos inovacijų ekosistemų ir pažangiosios specializacijos strategijų savo tikslams pasiekti;

56. prisideda prie ES misijų aktyviu dalyvavimu vietos lygmeniu ir remia EMTE centrų steigimą aktyviai prisidedamas prie eksperimentų, greitojo prototipų kūrimo, testavimo, demonstravimo ir plataus misijos tyrimų bei inovacijų veiklos rezultatų diegimo;

57. pabrėžia, kad į regionines pažangiosios specializacijos strategijas svarbu integruoti programą „Europos horizontas“, bendras parodomąsias ir įgyvendinimo priemones, vietos lygmens viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės inovacijų iniciatyvas ir daugiapakopio valdymo finansavimo priemones;

58. pabrėžia, kad labai svarbu sudaryti partnerysčių sutartis tarp ES ir parodomuosius projektus vykdančių miestų ir regionų, dalyvaujančių pažangiųjų miestų ir prisitaikymo prie klimato kaitos misijose, siekiant Europos masto įtakos, pažangiausių klimato tikslų ir rezultatų plačiu mastu;

59. vykdam su klimatu susijusias misijas siūlo laikytis požiūrio, kurį sudaro trys etapai 1) regionų ir miestų įvairus įtraukimas į misiją pasitelkus atvirą interaktyvų procesą; 2) reikiamo skaičiaus pirmaujančių bendruomenių įtraukimas į novatoriškų misijos sprendimų bandymą realiomis sąlygomis ir 3) sutarimas dėl parodomųjų bendruomenių indėlio į plataus masto novatoriškų sprendimų diegimą ir platų geriausių sprendimų taikymą visoje Europoje;

60. skatina Prisitaikymo prie klimato kaitos misijos ir Merų pakto dalyvių bendradarbiavimą, kad būtų įtraukta kuo daugiau miestų ir regionų siekiant plėtoti gerą su klimato kaita susijusios rizikos supratimą, pasirengimą jai ir jos valdymą; RK Merų pakto ambasadoriai šiame procese gali atlikti aktyvų vaidmenį;

61. tvirtai remia tai, kad sukurta politikos rėmimo priemonė, skirta teikti tiesioginę techninę pagalbą, siekiant padėti kurti ir įgyvendinti prisitaikymo prie klimato kaitos strategijas ir planus; mano, kad ši priemonė turi apimti prisitaikymo pagalbos tarnybą, praktinius seminarus ir kitas priemones, kurios turi būti kuriamos užtikrinant sineriją su Merų paktu, ir yra pasirengęs remti šios priemonės kūrimą ir įgyvendinimą;

Svarbiausios partnerystės ir COP 26

62. pabrėžia, kad UNFCCC 26-oji šalių konferencija (COP 26) yra itin svarbus žingsnis užtikrinant ES lyderystę pasaulio klimato politikos veiksmų srityje ir kad šiuo metu vykdoma regionų ir miestų veikla bei išpareigojimai turėtų atlikti svarbų ir matomą vaidmenį COP 26;

63. ragina UNFCCC didinti subnacionalinių valdžios institucijų matomumą ir pripažinimą pasaulinėje klimato diplomatijoje ir veikloje, bendradarbiaujant su tarptautinėmis bendruomenėmis ir tinklo organizacijomis, tokiomis kaip ICLEI, „Under2Coalition“, „Regions4“, Klimato aljansas ir UCLG (Susivienijusių miestų ir savivaldybių organizacija);

64. rekomenduoja stiprinti miestų ir regionų vaidmenį platformoje „Climate-ADAPT“⁽⁴⁾ ir yra pasirengęs stiprinti bendradarbiavimą, visų pirma su Europos aplinkos agentūra, „EIT Climate KIC“ ir Jungtiniu tyrimų centru; rekomenduoja užtikrinti, kad jie reguliariai teiktų naujausią informaciją apie su klimato kaita susijusias mokslines žinias ir projektus, jos poveikį ir pažeidžiamas vietas pagrindiniuose biogeografiniuose Europos regionuose;

(4) <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>

65. ragina Komisiją primygtinai rekomenduoti valstybėms narėms įtraukti subnacionalines valdžios institucijas į savo prisitaikymo prie klimato kaitos strategijų rengimą ir skatinti regioninių ir vietos strategijų rengimą bei regioninių nacionalinių strategijų suskirstymą; RK yra pasirengęs šiuo tikslu surengti daugiapakopius dialogus energetikos ir klimato klausimais.

Bruselis, 2021 m. liepos 1 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS
